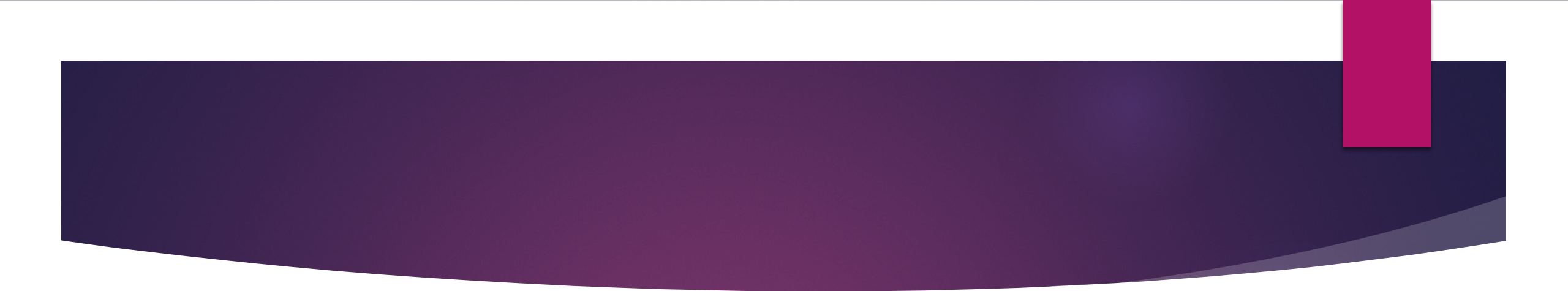

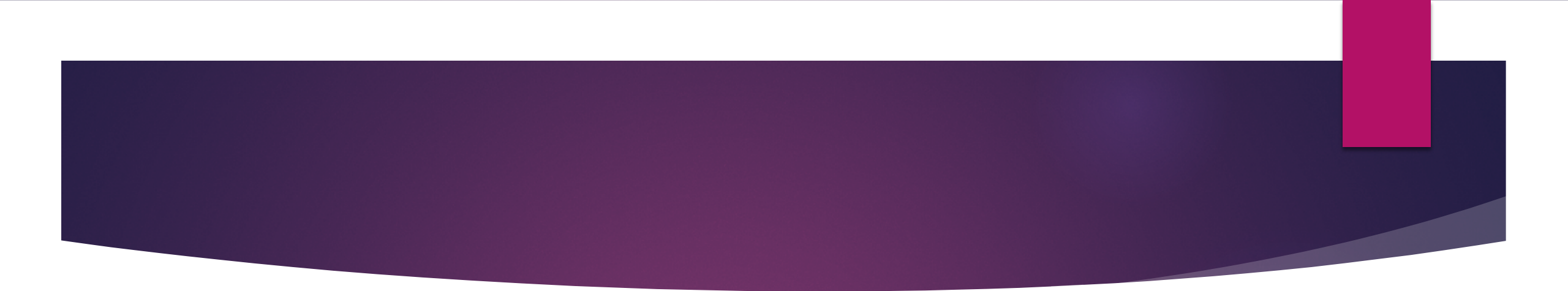
Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitel ma 2025-2026

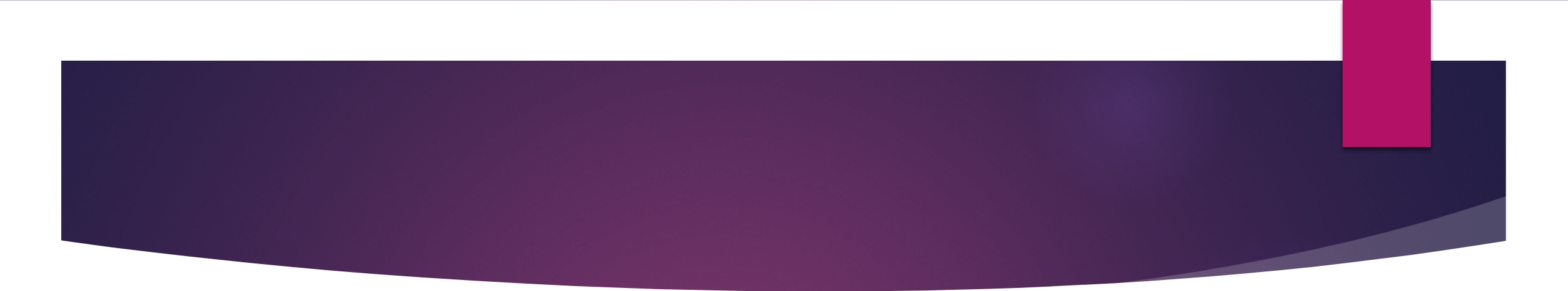
HERUKAN PÄIVÄKOTI

JOHDANTO

- Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus kuuluvat olennaisena osana Oulun kaupungin varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelman arvopohjaan sekä toimintakulttuuriin. Tässä toiminnallisessa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa kuvataan yksikkömme tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisen nykytilaa sekä asetetaan kehittämiskohteita ja niiden toimenpiteitä lukuvuodelle 2025-2026.

-
- "Yhteisön jäsenet tulevat kohdatuiksi ja kohdelluiksi yhdenvertaisina riippumatta henkilöön liittyvistä tekijöistä. Yhdenvertaisuus ei merkitse samanlaisuutta. Toimintakulttuurin kehittämisen kannalta on tärkeää, että yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa koskevista asenteista keskustellaan työyhteisössä. Lisäksi tulee pohtia, miten esimerkiksi kieleen, etnisyyteen, katsomukseen, uskontoon, vammaisuuteen, sukupuoleen ja sen moninaisuuteen liittyvät asenteet näkyvät puheissa, eleissä, teoissa ja toimintatavoissa." (Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet ja Oulun kaupungin paikalliset linjaukset 2014)

-
- ▶ "Vuorovaikutuksen ja kielenkäytön mallit sekä tavat toimia stereotyyppisten oletusten mukaisesti välittyvät lapsille. Esiopetus on sukupuolisensitiivistä. Henkilöstö tiedostaa omia ennakko-odotuksiaan ja rohkaisee lapsia tekemään valintoja ilman sukupuoleen tai muihin henkilöön liittyviin seikkoihin sidottuja stereotyyppisiä rooleja ja ennakko-odotuksia. Henkilöstö tunnistaa lasten keskinäisten kohtaamisten eriarvoistavia piirteitä sekä puuttuu niihin hienotunteisesti ja johdonmukaisesti. Myönteisellä ja kannustavalla vuorovaikutuksella tuetaan lapsen oman identiteetin ja itsetunnon kehitystä." (Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet ja Oulun kaupungin paikalliset linjaukset 2014)

-
- ▶ "Varhaiskasvatus edistää suomalaisen yhteiskunnan demokraattisia arvoja, kuten yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja moninaisuutta. Lapsilla tulee olla mahdollisuus kehittää taitojaan ja tehdä valintoja esimerkiksi sukupuolesta, syntyperästä, kulttuuritaustasta tai muista henkilöön liittyvistä syistä riippumatta. Henkilöstön tulee luoda moninaisuutta kunnioittava ilmapiiri. Varhaiskasvatus rakentuu moninaiselle kulttuuriperinnölle, joka muotoutuu edelleen lasten, heidän huoltajiensa sekä henkilöstön vuorovaikutuksessa." (Oulun kaupungin varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022)

Tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta

- ▶ Jokaisella lapsella tulee olla yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua ja olla osallinen. Ketään lasta ei saa syrjiä esimerkiksi kulttuuri- tai perhetaustan tai uskonnon, vamman tai terveydentilan perusteella. Lapsen kohtelu on yhdenvertaista ja asiallista. Lapset ovat itse aktiivisen toimijan roolissa sekä kiusaamisen ehkäisyn ja siihen puuttumisen ehkäisyssä, että myös riita- ja kiusaamistilanteiden selvittelyissä.
- ▶ Tasa-arvolain päämääränä on estää sukupuoleen perustuvaa syrjintää ja edistää sukupuolten välistä tasa-arvoa. Lain päämääränä on myös estää sukupuoli-identiteettiin perustuva tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä (Tasa-arvolaki 1-3 §). Tasa-arvoa edistetään koulutuksessa ja opetuksessa lasten ikä ja kehitys huomioon ottaen (Tasa-arvolaki 5 §). Lainsäädännön mukaan varhaiskasvatuksessa (Varhaiskasvatustilaki) ja esiopetuksessa (Perusopetuslaki) on tasa-arvon velvoite.
- ▶ Yhdenvertaisuuslain päämääränä on edistää yhdenvertaisuutta, ehkäistä syrjintää ja tehostaa syrjinnän kohteeksi joutuneen oikeusturvaa (Yhdenvertaisuuslaki 1 §). Yhdenvertaisuussuunnittelun päämääränä on syrjinnän tunnistaminen, siihen puuttuminen, toiminnan ja käytäntöjen yhdenvertaisuusvaikutusten arviointi, yhdenvertaisuutta edistävien toimenpiteiden toteuttaminen ja lasten osallisuuden lisääminen. Tasa-arvolaki ja yhdenvertaisuuslaki ovat toisiaan täydentäviä lakeja. Molempia yhdistää syrjinnän kieltäminen. Tasa-arvolaissa syrjintäperusteena on sukupuoli. Yhdenvertaisuuslaki kattaa muut syrjinnän perusteet.

Nykytilan selvitys

- ▶ Herukan päiväkodissa otamme huomioon lasten yhdenvertaisuuden ja tasa-arvoisuuden lain määrittämällä tavalla. Päiväkotimme jokainen työntekijä on sitoutunut noudattamaan lain asettamia ehtoja laadukkaan varhaiskasvatuksen ja ihmisoikeuksien toteutumiseksi.
- ▶ Toimimme sukupuolisensitiivisesti opetuksessa ja kasvatuksessa. Lasten kanssa tutustumme vuoden aikana moninaisiin perheisiin. Keskustelemme avoimesti lapsen ikään sopivalla tavalla kehotunnekasvatuksesta.
- ▶ Katsomuskasvatusta toteutamme vuodenkierron mukaisesti.
- ▶ Varhaiskasvatuksen opettajalla on päävastuu sukupuolten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisessä, sekä sen opettamisesta lapsille. Jokainen varhaiskasvatuksen työntekijä on kuitenkin velvoitettu työskentelemään tasa-arvoa edistävällä ja syrjintää ehkäisevällä tavalla. Päiväkodin esiopettaja on käynyt kehotunnekasvatus-koulutuksen, ja hän jakaa materiaaleja ja tietoja myös muulle henkilökunnalle, jotka tuovat myös nämä opit käytäntöön.

Kehittäminen

- ▶ Varhaiskasvatusyksikön toiminta- ja lukuvuosisuunnitelmaan kirjataan vuosittain selvitys yksikön tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden tilanteesta, sekä tarvittavat, konkreettiset toimenpiteet niiden edistämiseksi. Samalla jaetaan vastuutehtävät ja laaditaan aikataulu toimenpiteiden toteutukselle ja arvioinnille.
- ▶ Ryhmät valitsevat yhdessä muutamat tärkeimmät sen hetkiset kehittämiskohteet, joihin paneutuvat tarkemmin ja ottavat huomioon arjen pedagogiikan toteutuksessa ja suunnittelussa, lapsia ja perheitä osallistavalla tavalla. Kehittämiskohteet valitaan kulloisenkin ryhmän tarpeita vastaaviksi.
- ▶ Toimintakauden 2025-2026 kehittämiskohteiksi valitsimme:
 - * Myötätuntotaidot
 - * Kehotunnekasvatus

► Myötätuntotaidot:

- Myönteisen palautteen antaminen
 - Lasten osallistaminen
 - Leikin rikastaminen

► Kehotunnekasvatus:

- arvostava kohtelu ja koskemattomuus
- Valmiuksia avun pyytämiseen ja antamiseen
- tukea lasten turvallisuuden tunnetta

Arviointi

- ▶ Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toteutumista arvioidaan vuosittain yksiköiden toimintasuunnitelman arvioinnin yhteydessä.
- ▶ Huoltajilla on mahdollista ilmaista omat näkemyksensä vuosittaisissa palautekyselyissä sekä ottaa puheeksi vanhempainilloissa, kasvatust keskusteluissa ja päivittäisissä tuonti- ja hakutilanteissa.
- ▶ Lapset arvioivat myös itse tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista. He keskustelevat asiasta esimerkiksi pienryhmissä ja kuukausittaisissa lasten kokouksissa.
- ▶ Varhaiskasvatuksen henkilökunta havainnoi lasten eri tilanteita myös tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisen näkökulmasta. Saadun tiedon pohjalta kehitetään tasa-arvoja yhdenvertaisuussuunnitelmaa.
- ▶ Varhaiskasvatuksen opettavat vastaavat suunnitelman päivityksestä yhdessä muun henkilöstön kanssa.